

1. LIČNI PODACI

a. IME I PREZIME
ARMIN DAGUDA

b. ADRESA

c. TELEFON

d. E-MAIL ADRESA
armin.daguda@gmail.com

e. ZVANJE
Profesor tjelesnog i zdravstvenog odgoja

2. RADNO MJESTO

a. Naziv ustanove:	Srednja elektrotehnička škola
b. Adresa:	Safeta Zajke 2, Novi Grad, Sarajevo
c. Telefon:	033 650 989
d. Posao koji obavljate:	profesor tjelesnog i zdravstvenog odgoja
e. Razred ili uzrast djece sa kojom radite:	U srednjoj školi sa učenicima III i IV razreda, a u društinama – sekcijama u osnovnim školama sa učenicima VII, VIII i IX razreda
f. Godine staža:	23

3. MOJA PEDAGOŠKA UVJERENJA

Tjelesni i zdravstveni odgoj kao nastavni predmet konstantno je prisutan u životu mlade osobe, jedan je od rijetkih odgojno- obrazovnih alata koji se koristi od predškolskog uzrasta do visokoškolskih institucija. Igra, tjelesna aktivnost i sport su osnova razvoja zdrave ličnosti u svim aspektima. Vannastavne aktivnosti koje obuhvataju spomenuti prostor igre, tjelesne aktivnosti i sporta kao sastavni dio cjelokupnog odgojno-obrazovnog procesa podjednako su važne za djecu kao i nastavne i treba ih razvijati.

Masovne sportsko- rekreativne vannastavne aktivnosti koje se izvode u prirodi, koje nisu opterećene rezultatom, pobjedom ili porazom, koje su multidisciplinarne, koje povezuju mlade ljude u akciji, koje povezuju nastavno gradivo iz više predmeta, koje pozitivno utiču na psihofizički razvoj mlade ličnosti su nezamjenjive komponente obrazovnog procesa. Vratimo se kroz vrijeme unazad, iz škola svi pamtimo sretne trenutke provedene na izletima, ekskurzijama koji ostaju trajno usađeni u memoriju. Mladim ljudima treba

FORMULAR ZA PRIJAVU /NAGRADA ZA INOVATIVNE NASTAVNIKE/CE 2018.

pružiti takve programe koji će ih činiti sretnim, zadovoljnim, iz kojih će učiti a da to i ne primjećuju. U eri kada je toliko priče na sve strane kako su mladi opsjednuti tehnologijom, kako sve teže dopiremo do njih i kako je „nekad bilo bolje“ potrebna je konkretna akcija.

4. INOVATIVNA PRAKSA

NASLOV/NAZIV:	PLANINARSKE DRUŽINE U OSNOVNIM I SREDNJIM ŠKOLAMA
KRATAK OPIS PRAKSE (do 200 riječi - jedan paragraf):	Planinarske sekcije koje djeluju u nekim školama uglavnom su prepuštene same sebi, baziraju svoj rad na entuzijazmu nastavnika i rade stihijski. Odlučio sam razviti i unaprijediti rad planinarske sekcije u svojoj školi tako što sam program osnovne planinarske škole Planinarskog saveza prilagodio pedagoškim standardima i normama i uzrasnim karakteristikama djece dobi 15-18 godina, napravio izvedbeni i operativni program, napravio pisane pripreme i prezentacije za realizaciju pojedinih tema iz planinarstva i osmislio program planinarskih izleta na kojima bi učenici u praksi primijenili ono što su učili na predavanjima u učionici. Povezao sam se sa planinarima iz planinarskog društva Zlatni ljiljan, koji su odlučili podržati moj rad sa školskom družinom. Program i rad planinarske družine u mojoj školi dobija podršku i od Općine Novi Grad. Postojeći program rada sekcije iz moje škole sam modificirao, prilagodio osnovnoškolskom uzrastu 13-15 godina i ponudio svim školama u Općini Novi Grad. Program je prezentiran direktorima škola, nakon čega su škole prihvatile da se po ovom programu razvijaju planinarske družine u svim osnovnim školama i dvije srednje škole u Novom Gradu. Planinarsko društvo Zlatni ljiljan, čiji sam član, bi bilo nosilac ovog programa. Uporedo sa podrškom Općine, dobili smo i dozvolu od Ministarstva obrazovanja KS da možemo razviti ideju u školama. Kao planinar, ali prije svega kao prosvjetni radnik, imam plan kako treba raditi sa mladim planinarima. Okupio sam tim stručnih ljudi iz Zlatnog ljiljana, koji su dobili jasne smjernice kako da izvedu program, svi predavači su dobili jedinstvene pripreme tema koje realizuju teorijski sa djecom, a napravio sam detaljni plan realizacije izleta sa svim edukacijskim tačkama koje treba obraditi. Iz matičnih osnovnih škola nastavnici su se dobrovoljno prijavili za učešće u programu i oni će preuzeti organizacijske poslove i vremenom će postati vođe planinarskih družina u svojim školama. Osnovane su planinarske družine u 14 škola u Novom Gradu, više od 400 djece prati teorijsku nastavu jednom sedmično u trajanju od 3 mjeseca i idu na 4 izleta i jedno dvodnevno kampovanje, a cjelokupan program je podržan od strane Opštine Novi Grad. Ovo je već druga godina da planinarske sekcije djeluju po ovom programu, a ove godine Ministarstvo obrazovanja, nauke i mladih je prepoznalo vrijednost ovog programa tako da ovaj model organizacije planinarskih sekcija u školama postaje od ove školske godine obavezan u okviru nastavnog plana i programa trećeg časa tjelesnog odgoja u osnovnim školama Kantona Sarajevo.
KATEGORIJA (Molim Vas da označite odgovarajuću kategoriju)	4

DETALJAN OPIS:

POLAZIŠTA (Šta je prethodilo opisanoj praksi; kako je i zašto došlo do primjene opisane prakse?)

U srednjim školama djeca sve manje idu na organizovane, neobavezne izlete, sve manje je vannastavnih aktivnosti po njihovom ukusu. Često sam slušao kako učenici govore da im nedostaje izleta, druženja, putovanja, sportskih aktivnosti. Želio sam pokazati svojim učenicima da sam spreman provoditi dio svog

NAGRADA ZA
INOVATIVNE
NASTAVNIKE

FORMULAR ZA PRIJAVU /NAGRADA ZA INOVATIVNE NASTAVNIKE/CE 2018.

slobodnog vremena sa njima, kako bi stekao ključno povjerenje potrebno da doprem do njihova bića. Odlučio sam im ponuditi avanturu planinarenja. Znao sam da ću tako postići dvije bitne stvari: dobit ću učenike koji će sa većim zadovoljstvom raditi redovne časove tjelesnog odgoja i moći ću lakše koristiti sve alate koje mi dopušta struka kako bih mogao korektno i časno obaviti posao odgoja i obrazovanja za koji sam se opredijelio. Planinarenje mi je djelovalo kao dobar alat iz više razloga. Meni lično je bilo zadovoljstvo provoditi vrijeme u prirodi, i onda, jednostavno, odlučio sam da to zadovoljstvo podijelim sa onima sa kojima provodim najviše vremena u svakom radnom danu - sa svojim učenicima. Godinama sam djecu vodio u planine, prepušten sam sebi, uz svesrdnu podršku Uprave Škole no shvatio sam da ova korisna aktivnost za mlade mora da se podigne na viši nivo. A to je moguće samo ako se u rad planinarskih sekcija u školama uključe planinarska društva koja će pomoći u realizaciji izleta i programa planinarenja sa djecom. Sa druge strane, poražavajući je broj mladih u Planinarskom savezu BiH, i jedina prava mogućnost povećanja broja mladih koji pohode planine je uključanje organizovanog školskog sistema u to. Zdravlje mlade populacije direktno zavisi od masovnih tjelesnih aktivnosti, a planinarenje prilagođeno uzrastu je idealno odgojno, obrazovno i zdravstveno sredstvo. Stoga sam odlučio da razradim i primjenim ideju organiziranja planinarskih družina u školama koje bi imale zajednički program, baziran na pedagoškim standardima i normativima i preporukama Planinarskog saveza, prilagođen uzrasnim karakteristikama djece, i da taj program implementiram u svojoj školi uz pomoć nekog planinarskog društva koje bude spremno na to.

CIJL I ŽELJENI ISHODI *(sa kakvim ciljem ste realizovali navedenu praksu; šta ste željeli postići)*

Želio sam što veći broj učenika zainteresovati za planinarenje kao jednu od najzdravijih aktivnosti koju si čovjek današnjice može priuštiti. Sekcije u školama uglavnom broje manji broj učenika, uglavnom su u njima talentirani učenici dok planinarska družina može da broji i preko 30 članova različitih nivoa sposobnosti i vještina. U mojoj školi jedna četvrtina učenika kojima predajem su članovi družine "Elektron" (preko 50 članova), i cilj mi je da su u što većem broju u vannastavnim aktivnostima i da su aktivni. Želim da učenici, prolazeći program osnovne planinarske škole kroz rad u sekciji, zavole planinarenje, nauče i razviju osnovne vještine vezane za boravak u prirodi, da jačaju duh i tijelo kroz prirodne oblike kretanja u uslovima čistog zraka, da upoznaju svoju okolinu, biljni i životinjski svijet. Nisam se zaustavio samo na radu u mojoj školi, nego mi je bio cilj da razvijem družine i u drugim školama, što je i urađeno uz pomoć velikog tima ljudi iz Planinarskog društva Zlatni ljiljan i uz podršku Općine Novi Grad.

DETALJAN OPIS REALIZACIJE *(Opis postupaka i koraka u realizaciji. U tekstu naznačite naziv i broj priloga koji se odnosi na taj segment/fazu realizacije.)*

Na početku školske godine na osnovu ankete (prilog 1) primam učenike u planinarsku družinu. Roditelji popune obrazac saglasnosti (prilog 2) za članstvo i na osnovu analize popunjenog „Kartona člana družine“ (prilog 3) procjenjujem da li učenika uključujem u rad sekcije. Plan i program sekcije obuhvata 15 časova teorije (prilozi 4 - 16) koje izvodim u multimedijalnom kabinetu, za svaku temu je urađena jednoobrazna priprema po kojoj i druge škole izvode isti program (prilog 17). Nakon realizacije praktičnih tema (period februar, mart, april tj. kad su zimski uslovi i kad djeca ne idu u planine) realiziraju se izleti na 4 destinacije: Igman, Trebević, Bjelašnica, Sarajevski Ozren (prikazi staza sa edukacijskim tačkama, prilozi 18 - 21) i dvodnevni kamp na Rudoj Glavi (prilog 22), gdje učenici obrađuju praktične teme po planu i programu (prilog 23 - fotografije sa destinacija). Družina „Elektron“ u naprednoj fazi rada organizuje uspone na planinske vrhove (video zaisi sa uspona na Bijele stijene/Trebević i Maglić – prilozi 24 i 25). Pored kompletnog programa u mojoj školi, realiziram i dio program sa učenicima u više osnovnih škola općine Novi Grad, a izleti u svim školama organizuju se uz pomoć PSD Zlatni ljiljan. Sa saradnicima iz tog društva sam napravio „Priručnik za rad sa planinarskim družinama za mlade“ (slika naslovne strane u prilogu 23) koji je podijeljen svim planinarskim društvima i u svim osnovnim i srednjim školama u Kantonu Sarajevo, a koji služi kao pomoćno sredstvo za organizaciju rada planinarskih sekcija u školama. Na kraju svake sezone učenici rade test (prilog 26) iz planinarenja i dobijaju sertifikat o završenoj osnovnoj planinarskoj školi. Sekcija u novoj sezoni radi početnički i napredni program, novi članovi rade po početničkom programu osnovne planinarske škole, dok učenici članovi sekcije od ranije učestvuju u realizaciji izleta po naprednom programu, tako da je osiguran kontinuitet u radu. Isti princip rada je utvrđen u svim školama Općine Novi Grad.

NAGRADA ZA
INOVATIVNE
NASTAVNIKE

EFEKTI; POSTIGNUTI REZULTATI (Koje ste rezultate postigli? Kako to znate i čime možete potkrijepiti?)

1. Stvorena družina „Elektron“ sa preko 50 članova koja djeluje kontinuirano – u posljednjih 5 godina kroz družinu je prošlo preko 300 đaka (u družini su učenici različitih sposobnosti, znanja i vještina, to nije sekcija sastavljena od malog broja nadarenih kakve su obično sportske sekcije u školama). Učenicima omogućena multidisciplinarna vannastavna aktivnost korisna za cijeli život, animiran veći broj učenika za aktivnosti u prirodi. Posjedujem spiskove, lične kartone, snimke i fotografije sastava družine.
2. Učenici savladali osnove planinarstva (visoka prolaznost na testu i prisustvo na teorijskim časovima sekcije i izletima, posjedujem testove prošle generacije i spiskove prijavljenih za izlete.
3. Stalan napredak primjetan iz izleta u izlet (nosi se adekvatna oprema, poštuje se planinarska etika, stiće se bolja tjelesna kondicija, to se može uvidjeti pregledom video- klipova sa izleta kada se vidi u kojoj su opremi učenici na početku programa a u kakvoj po završetku sezone);
4. Učenici su osposobljeni za ozbiljne planinarske poduhvate (učenici družine „Elektron“ su pohodili vrhove Bjelašnice, Igmana, Ozrena, Maglića, Trebevića, Treskavice, Prenja - fotografije i klipovi);
5. Stvoreni su temelji za usmjeravanje pojedinaca ka specifičnim komponentama unutar planinarstva: dva učenika koji su trenutno članovi družine su kandidati GSS Novi Grad, 24 učenika učlanjeni u PSD Zlatni ljiljan i druga planinarska društva (evidencija PSD Zlatni ljiljan, GSS Novi Grad, Planinarski savez BiH/FBiH).
6. Usko je povezan rad ekipe Prve pomoći Elektrotehničke škole i družine „Elektron“ tako da na izletima imamo iiskusnu ekipu koja je vrlo korisna i unapređuje znanje i stiće iskustva u praksi (fotografije).
7. Saradnja Škole sa udruženjem Organizacija altruista Svjetlo. Tokom godinu dana (2015) učenici - članovi družine „Elektron“ i 12 osoba sa posebnim potrebama iz „Svjetla“ zajedno pohađali časove planinarenja u učionicama u prostorijama Elektrotehničke škole i prostorijama organizacije „Svjetlo“ te su zajedno išli na 4 zajednička planinarska izleta (Igman, Ajdinovići, Skakavac, Boračko jezero), kao i na nekoliko pozorišnih predstava i kino projekcija. Na ovu aktivnost sam posebno ponosan.
8. Bivši učenici Elektrotehničke škole a sada studenti (njih 6), članovi družine „Elektron“, su moji saradnici pri radu družine, izvode poslove pomoćnih vodiča na programima sa osnovcima (evidencija PSD Zlatni ljiljan).
9. Po uzoru na rad družine „Elektron“ ja sam razvio program planinarenja za učenike iz 14 škola u Novom Gradu (na facebook stranicama škola sa područja Novi Grad i PSD Zlatni ljiljan fotografije, snimci i izvještaji sa izleta planinarskih družina). U posljednje dvije godine više od 600 učenika osnovnih i srednjih škola iz Novog Grada prošlo kroz osnovnu planinarsku školu (evidencija PSD Zlatni ljiljan). Omjer djevojčica i dječaka je otprilike 50%-50% (evidencija članova družina).
10. Uradio sam priručnik za rad sa planinarskim družinama za mlade na osnovu iskustava sa izleta iz ovog programa.
11. Više od 95% učenika koji su bili na vrhovima okolnih planina tokom realizacije planinarske škole (družina Elektron i učenici 14 škola KS) su tu bili po prvi put u životu (anketa);
12. Na zahtjev MONKS, iz ovog programa razvio sam program planinarenja za sve učenike sedmih razreda osnovnih škola Kantona Sarajevo, kao i izvedbeni i operativni plan i program za 35 dodatnih časova TIZO za sedmi razredu osnovne škole.
13. urađen promotivni film o radu planinarskih družina u trajanju od 9 min koji motivira mlade da se organizuju na ovaj način;

Dodatni komentari i sugestije drugim nastavnicima koji bi željeli implementirati vašu ideju

Rad družine „Elektron“ je kontinuiran. Dug je put od osnivanja, stihijskog rada u početku do ozbiljna rada po planu i programu koji prerasta u masovnu izvedbu u velikom broju škola. A prostora za razvoj itekako ima. Želim podijeliti sa zainteresiranim nastavnicima iskustva sa ciljem da se oforme nove družine u školama ne samo u Kantonu Sarajevo, nego i šire, i da sve rade po jedinstvenom programu koji poštuje specifičnosti područja na kome se program planinarske škole realizuje. Stoga želim dati na raspolaganje sav materijal na kome sam godinama radio. Zbog obimnosti materijala nisam prikazao sve pripreme, prezentacije tema teorijskog dijela programa koji se izvodi u učionici i prikaz staza sa edukacijskim tačkama na koje se nastavnik može uputiti sa djecom ako se odluči raditi sličan program planinarenja. Sve materijale ću dostaviti zainteresiranim nastavnicima koji se jave na e-mail adresu (armin.daguda@gmail.com). Uradio sam početne i

FORMULAR ZA PRIJAVU /NAGRADA ZA INOVATIVNE NASTAVNIKE/CE 2018.

napredne forme programa izletništva, tako da sam ovdje predstavio početnu formu koju rade novoformljene planinarske družine u školama, a poslije godinu dana uvodi se i napredna forma programa planinarenja u kojoj učestvuju djeca sa iskustvom u izletništvu a koja se provodi uporedo sa početnom sa novom generacijom djece. Učenici koji su odslušali 15 predavanja, obavili početni izletnički program u jednoj sezoni i uradili završno testiranje, u novoj sezoni idu samo na izlete po naprednom programu (pristup vrhovima planina). U novoj školskoj godini se družina popunjava novom djecom. Tako se održava kontinuitet rada sekcije. Bilo bi idealno da svaka škola ima planinarsku družinu, učenici bi uživali u planinarenju, roditelji su zadovoljniji radom škole koja brine o vannastavnoj aktivnosti djece, a škole dobijaju kompetentnog nastavnika koji, bogat iskustvima u radu sa družinom, predstavlja idealnog saradnika na realizaciji „Škole u prirodi“, „Zelene sedmice“ i sl. Videozapise o radu družina koje su organizovane po ovom programu možete vidjeti na Facebook stranici PSD Zlatni Ijljan.

PRILOZI

U prilogu ove prijave se nalazi 26 priloga, koji su spomenuti u tekstu (Sekcija „Detljan opis realizacije“).

NAGRADA ZA
INOVATIVNE
NASTAVNIKE